

Հարցարան 6

1. Հին ժամանակ մի ագահ որսորդ է լինում:

Էդ որսորդը շատ քարայծեր ու վայրի ոչխարներ է սպանում, բայց աչքը **չի կշտանում**: Մի օր էլ կնոջն ասում է.

- Ես դրանց կենդանի **պիտի բռնեմ**:

Ասում է, հրացանն առնում, սար է բարձրանում, մի շատ խոշոր արու այծ է սպանում: Տիկ է հանում էդ այծին, մտնում **մորթու** մեջ, ահագին **եղջյուրներն** էլ ամրացնում իր **գլխին** ու այդպես գնում **լեռան** ծերպերը, ուր քարայծերն էին թաքնվում:

2. **ժայռերի տակով** և **զգուշությամբ** մոտենում է այծերի **հոտին**, էն մտքով, որ նրանց խաբի ու կենդանի-կենդանի բռնի:

Էստեղ դարան մտած մի որսորդ որսի է սպասելիս լինում: Էդ որսորդը տեսնում է, որ մի **ահագին** քարայծ կամաց-կամաց գնում է դեպի մառախուղի մեջ հագիվ երևացող հոտը: Հրացանը մեկնում է, որ կրակի, մեկ էլ մտածում է. «Շատ է մեծ, երևի մի գնդակով չընկնի»:

3. Իր հին հրացանի փողից մի մեծ, կլոր գնդակ էլ է ներս գցում, շամփուրով ամրացնում և զույգ գնդակներն էլ արձակում քարայծի վրա: Կրակելուն պես մի մարդկային ձիչ է լսում: Վազում տեսնում է, որ իր սպանածը մարդ է՝ այծի մորթու մեջ...

- **Ա՛յ մարդ**, ինձ ինչի՞ արյան տակ գցեցիր,- գոչում է որսորդը սարսափած:

4. Այդտեղ այծի մորթով մարդը պատմում է իր խորամանկության մասին և հոգին փչում է:

Որսորդը նրան թաղում է, գերեզմանին մի տափակ քար է գցում ու վրան փորագրում հետևյալ խրատական **խոսքը**. «Ով **իր** մորթին փոխի, **զույգ** գնդակի կպատահի»:

4. ԱՆՈՒՅԱՆ, «ԱՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»

Ամբողջ տեքստին վերաբերող առաջադրանքներ

1. Ո՞ր հատվածներում մեջբերվող խոսք կա:

- 1-ին և 2-րդ
- 3-րդ և 4-րդ
- 1-ին, 2-րդ և 3-րդ
- բոլոր հատվածներում

2. Հայկական երկու-երեք առանձ գրիր մարդկային լավ և վատ հատկանիշների մասին:

3. Հավ գործի և բարի անվան մասին համառոտ շարադրանք գրիր:

Յին ժամանակ մի ազահ որսորդ է լինում:

Էդ որսորդը շատ քարայծեր ու վայրի ոչխարներ է սպանում, բայց աչքը **չի կշտանում**: Մի օր էլ կնոջն ասում է.

- Ես դրանց կենդանի **պիտի բռնեմ**:

Ասում է, հրացանն առնում, սար է բարձրանում, մի շատ խոշոր արու այծ է սպանում: Տիկ է հանում էդ այծին, մտնում **մորթու** մեջ, ահագին **եղջյուրներն** էլ ամրացնում իր **գլխին** ու այդպես գնում **լեռան** ծերպերը, ուր քարայծերն էին թաքնվում:

4. Ծերպ բառն իր ո՞ր իմաստով է գործածվել այս հատվածում:

- ճեղք, մի բանի մեջ բացված արանք
- փոքրիկ անցք, ծակ
- խորշ, խոռոչ (լեռան, ժայռի մեջ)
- (փոխաբերական) հոգու՝ սրտի անկյուն

5. Ո՞ր դեպքում բառի և բառիմաստի անհամապատասխանություն կա:

- արու այծ – նոխազ
- արու ոչխար – խոյ
- էգ ոչխար – մաքի
- էգ ձի – մտրուկ

6. Ո՞ր դեպքում որդ-ը ածանց չէ:

☐ գնորդ	☐ լողորդ
☐ անձրևորդ	☐ դիմորդ

7. Ես դրանց կենդանի պիտի բռնեմ նախադասության մեջ կենդանի բառն *ինչ* նշանակությամբ է գործածվել:

.....

8. Ճիշտ է, որ այքը կշտանալ դարձվածքը նշանակում է «հազեկալ, լիանալ»:

այո

ոչ

9. Տիկ հանել դարձվածքը ո՞ր իմաստով է գործածվել այս հատվածում:

կենդանու մաշկը հանել

մարդու մաշկը տիկի նման հանել իբրև պատժամիջոց

10. Հոգևակիի կազմության ո՞ր ձևն է սխալ:

օրացույցներ

նստացույցներ

կողմնացույցներ

ժամացույցներ

11. Ձևաբանորեն վերլուծիր կապույտ գրված բայերը:

ա)

բ)

12. Ձևաբանորեն վերլուծիր կապույտ գրված գոյականները:

ա)

բ)

գ)

դ)

13. Կազմիր տրված որակական ածականի համեմատության աստիճանների բոլոր հնարավոր ձևերը:

ա) հիմ

բ) ազահ

14. Այս - էն, այդ - էն, այն - էն բառազույգերի առաջին միավորներն ինչ ձևեր են:

գրական

խոսակցական

Ժայռերի տակով նա զգուշությամբ մոտենում է այծերի հոտին, էն մտքով, որ նրանց խաբի ու կենդանի-կենդանի բռնի:

Էստեղ դարան մտած մի որսորդ որսի է սպասելիս լինում: Էդ որսորդը տեսնում է, որ մի **ահագին** քարայծ կամաց-կամաց գնում է դեպի մառախուղի մեջ հագիվ երևացող հոտը: Հրացանը մեկնում է, որ կրակի, մեկ էլ մտածում է. «Շատ է մեծ, երևի մի գնդակով չընկնի»:

15. *Գրի՛ր՝ փակագծերը հանելով: Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է բառերի բաղադրիչների միջև գծիկ դրվում:*

(տեր) տիրական, երգ (երաժշտություն), Նոր (Նորք)

(անտես) անհայտ, կաթիլ (կաթիլ), վառ (կարմիր)

ընկած (ելած), (գրական) երաժշտական, (ճեփ) ճերմակ

թև (թիկունք), սրբություն (սրբոց), առոք (փառոք)

16. *Մեկնել բայն այս հատվածում ո՞ր իմաստով է գործածվել:*

մի տեղից դուրս գալ, դիմել դեպի մի տեղ

հեռանալ, գնալ

պարզել, երկարել

17. *Գնդակ բառն ըստ իմաստի ինչպիսին է:*

մենհիմաստ

բազմիմաստ

18. *Այծերի խմբից բացի ուրիշ ո՞ր կենդանիների խումբն են հոտ անվանում:*

կովերի

ոչխարների

ձիերի

գայլերի

19. Ո՞ր բառը հոմանիշ չէ մառախուղ-ին:

- մեզ բիլ մշուշ շամանդաղ

20. Մեկ բառով ինչպե՞ս կասես դարան մտած:

.....

21. Հատվածում մեկ անհոդակապ բարդ բառ կա. գտիր այն և գրիր:

.....

22. Զգուշությամբ հոլովածնի բ-ն ինչ է:

- գործիական հոլովի վերջավորությունը
 վերջածանց

23. Ո՞ր դերբայներն են:

- ա) մոտենում
- բ) դարան մտած
- գ) սպասելիս
- դ) երևացող

24. Սրանք տո՞ւյն եղանակի բայածներ են՝ խաբի, բունի, կրակի, ջրնկնի:

- այո ոչ

25. Կապույտ գրվածները նախադասության ինչ անդամներ են:

- ա)
- բ)
- գ)
- դ)

26. Հրացանը մեկնում է, որ կրակի նախադասության մեջ որ շաղկապն ինչ իմաստով է գործածվել:

.....

Երրորդ հատվածին վերաբերող առաջադրանքներ

Իր հին հրացանի փողից մի մեծ, կլոր գնդակ էլ է ներս գցում, շամփուրով ամրացնում և զույգ գնդակներն էլ արձակում քարայծի վրա: Կրակելուն պես մի մարդկային ճիչ է լսում: Վազում տեսնում է, որ իր սպանածը մարդ է՝ այծի մորթու մեջ...

- **Ա՛յ մարդ**, ինձ ինչի՞ արյան տակ գցեցիր,- գոչում է որսորդը սարսափած:

27. Թվարկվածներից ո՞րն է շեշտ ստանում:

- Եմ** օժանդակ բայը – ճիչ է լսում
- մի** անորոշ դերանունը – **մի** մեծ, կլոր գնդակ
- էլ** շաղկապը – զույգ գնդակներն էլ արձակում
- ստորոգելին – իր սպանածը **մարդ** է

28. Կա երեք տեսակի փող՝

1. փող «դրամ»,

2. փող «տարբեր առարկաների, այդ թվում՝ հրազենի խողովակաձև մասը»,

3. փող «պարանոց»:

Դրանք ձևով նույն, իմաստով տարբեր բառեր են, այսինքն ինչ են:

.....

29. Շամփուր բառի ո՞ր իմաստն է հանդիպում այս հատվածում:

- մի ծայրը սուր երկաթե բարակ ձող, որ գործածվում է որպես խորոված անելու հարմարանք
- երկաթե սրածայր երկար ձող թոնրից հաց հանելու համար
- երկաթե բթածայր ձող հրազենից փողը մաքրելու կամ լիցքը փողի մեջ մղելու համար (անցյալում)

30. Ինչպե՞ս են հասկանում արյան տակ գցել արտահայտությունը:

.....
.....

31. Կապույտ գրվածն ինչ է:

.....

32. Առաջին նախադասության ենթական զեղչված է:

- այո ոչ

33. Ո՞ր դեպքում ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծության սխալ կա:

- իր** – անձնական դերանուն, 3-րդ դեմք, եզակի թիվ, սեռական հոլով, դերանվանական հոլովում. հատկացուցիչ
- հին** – հարաբերական ածական, դրական աստիճան. որոշիչ
- գնդակ** – հասարակ գոյական, եզակի թիվ, հայցական հոլով, ի հոլովում, անորոշ առում. ուղիղ խնդիր
- որ** – ստորադասական շաղկապ, նախադասության անդամ չէ

34. Ուղղակի խոսքը դարձրո՛ւ անուղղակի:

.....
.....

35. Փոխիր ուղղակի խոսքի շարադրությունը:

.....
.....

36. Հատվածում գործածված **իևչի՞** և **իևչո՞ւ** հարցական դերանունները գրիր համապատասխան տողի վրա:

- ա) գրական
- բ) խոսակցական

37. Իևչո՞ւ համար կապակցությունը ճիշտ է:

- այո ոչ

Չորրորդ հատվածին վերաբերող առաջադրանքներ

Այդտեղ այժի մորթով մարդը պատմում է իր խորամանկության մասին և հոգին փչում է:

Որսորդը նրան թաղում է, գերեզմանին մի տափակ քար է գցում ու վրան փորագրում հետևյալ խրատական **խոսքը**. «Ով **իր** մորթին փոխի, **գույգ** գնդակի կպատահի»:

38. Մեկ բառով ինչպե՞ս կասես հոգին փչել:

.....

39. Հոգին փչել դարձվածքի իմաստն արտահայտող (հոմանիշ) երկու դարձվածք գրիր:

ա)

բ)

40. Ո՞ր բառը վերջածանցավոր չէ:

խորամանկություն որսորդ

գերեզման գնդակ

խրատական խոսք

41. Բաղադրիչները միացրո՛ւ և կազմիր հոմանիշ բարդ բառեր:

ա) շիրիմ+քար

բ) տապան+քար

42. Ի՞նչ դերանուններ են:

ա) այդտեղ

բ) իր

գ) մի

դ) ով

43. Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են նույն խոսքի մասին պատկանում:

- ինքը, նա, վրան, մի, ով
- այժ, մորթի, մարդ, խորամանկություն, այդտեղ, խոսք
- պատմել, թաղել, փորագրել, փոխել, պատահել, հոգին փչել
- տափակ, զույգ, հոգի, հետևյալ, խրատական

44. Ո՞ր դեպքում բայի եղանակի և ժամանակի ներկայացման սխալ կա:

- պատմում է** – սահմանական եղանակ, ներկա ժամանակ
- փոխի** – սահմանական եղանակ, ապառնի ժամանակ
- կպատահի** – ենթադրական եղանակ, ապառնի ժամանակ

45. Նախադասության հինչ անդամ է խորամանկության մասին:

- ուղիղ խնդիր
- հանգման անուղղակի խնդիր
- ներգործող անուղղակի խնդիր
- վերաբերության անուղղակի խնդիր

46. Կապույտ գրվածները նախադասության հինչ անդամներ են:

- ա)
- բ)
- գ)
- դ)

47. Մեջբերվող խոսքը կազմությամբ ինչպիսի նախադասություն է:

- պարզ ընդարձակ նախադասություն
- բարդ համադասական նախադասություն
- բարդ ստորադասական նախադասություն

48. Գրական հայերենում ընդունելի է, երբ **զցել** բայը **ք-ով** են արտասանում:

- այո
- ոչ